

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ – ЕКОЛОШКЕ ТАКСЕ

**ЦАРИНСКА КОНТРОЛА ПРЕКОГРАНИЧНОГ
ПРОМЕТА ОТПАДА**

БЕОГРАД, 15.10.2015.

САДРЖАЈ

- ❖ РЕГУЛАТИВА
- ❖ ПОСТУПАЊЕ ЦАРИНСКИХ ОРГАНА У КОНТРОЛИ ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРОМЕТА ОТПАДА
- ❖ УВОЗ КОРИШЋЕНЕ РОБЕ
- ❖ ПОСЛЕДИЦЕ ИЗБЕГАВАЊА ПРИМЕНЕ ПРОПИСА

РЕГУЛАТИВА

Правни оквир за поступање царинских органа у контроли прекограничног промета отпада представљају:

- ❖ **СТРАТЕГИЈА**
- ❖ **ЗАКОНИ**
- ❖ **УРЕДБЕ**
- ❖ **ОДЛУКЕ**
- ❖ **ПРАВИЛНИЦИ**

СТРАТЕГИЈА И ЗАКОНИ

- ❖ Стратегија управљања отпадом за период 2010. - 2019. година ("Сл. гласник РС", бр. 29/2010)
- ❖ Закон о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 36/2011 – др. закон и 88/2011)
- ❖ Царински закон („Сл. гласник РС“, бр. 18/2010, 111/2012 и 29/2015)
- ❖ Закон о потврђивању Базелске конвенције о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању ("Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 2/99)
- ❖ Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон и 43/2011 - одлука УС)
- ❖ Закон о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009 и 88/2010)

УРЕДБЕ И ОДЛУКЕ

- ❖ Уредба о листама отпада за прекогранично кретање, садржини и изгледу докумената који прате прекогранично кретање отпада са упутствима за њихово попуњавање ("Сл. гласник РС", бр. 60/2009)
- ❖ Уредба о листи неопасног отпада за који се не издаје дозвола, са документацијом која прати прекогранично кретање ("Сл. гласник РС", бр. 102/2010)
- ❖ Уредба о одређивању појединих врста опасног отпада које се могу увозити као секундарне сировине ("Сл. гласник РС", бр. 60/2009)
- ❖ Одлука о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа („Службени гласник РС“, бр. 32/2015)

ПРАВИЛНИЦИ

- ❖ Правилник о садржини документације која се подноси уз захтев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада ("Сл. гласник РС", бр. 60/2009 и 101/2010)
- ❖ Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Сл. гласник РС", бр. 56/2010)
- ❖ Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Сл. гласник РС", бр. 92/2010)
- ❖ Правилник о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа ("Сл. гласник РС", бр. 99/2010)
- ❖ Правилник о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима ("Сл. гласник РС", бр. 86/2010)
- ❖ Правилник о начину и поступку управљања отпадним гумама ("Сл. гласник РС", бр. 104/2009 и 81/2010)
- ❖ Правилник о начину и поступку управљања отпадним возилима ("Сл. гласник РС", бр. 98/2010)
- ❖ Правилник о условима, начину и поступку управљања отпадним уљима ("Сл. гласник РС", бр. 71/2010)

ПРАВИЛНИЦИ

- ❖ Правилник о начину и поступку управљања отпадним флуоресцентним цевима које садрже живу ("Сл. гласник РС", бр. 97/2010)
- ❖ Правилник о начину и поступку управљања отпадом од титан-диоксида, мерама надзора и мониторинга животне средине на локацији ("Сл. гласник РС", бр. 1/2012)
- ❖ Правилник о поступању са отпадом који садржи азбест ("Сл. гласник РС", бр. 75/2010)
- ❖ Правилник о поступању са уређајима и отпадом који садржи РСВ ("Сл. гласник РС", бр. 37/2011)
- ❖ Правилник о листи PoPs материја, начину и поступку за управљање PoPs отпадом и граничним вредностима концентрација PoPs материја које се односе на одлагање отпада који садржи или је контаминиран PoPs материјама ("Сл. гласник РС", бр. 65/2011)
- ❖ Правилник о управљању медицинским отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 78/2010)
- ❖ Правилник о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање ("Сл. гласник РС", бр. 114/2013)
- ❖ Правилник о обрасцу документа о кретању опасног отпада и упутству за његово попуњавање ("Сл. гласник РС", бр. 114/2013)

ЗАКОН О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

- ❖ Овим законом уређују се: врсте и класификација отпада; планирање управљања отпадом; субјекти управљања отпадом; одговорности и обавезе у управљању отпадом; организовање управљања отпадом; управљање посебним токовима отпада; услови и поступак издавања дозвола; прекогранично кретање отпада; извештавање о отпаду и база података; финансирање управљања отпадом; надзор, као и друга питања од значаја за управљање отпадом.
- ❖ Отпад јесте свака материја или предмет садржан у листи категорија отпада (Q листа) који власник одбацује, намерава или мора да одбаци, у складу са законом.
- ❖ Опасан отпад јесте отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован.

ЗАКОН О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

- ❖ **Неопасан отпад** јесте отпад који нема карактеристике опасног отпада.
- ❖ **Прекогранично кретање отпада** јесте кретање отпада из једне области под јурисдикцијом једне државе или кроз област која није под националном јурисдикцијом било које државе, под условом да су најмање две државе укључене у кретање.
- ❖ **Транспорт отпада** јесте превоз отпада ван постројења који обухвата утовар, превоз (као и претовар) и истовар отпада.

ЗАКОН О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

IX ПРЕКОГРАНИЧНО КРЕТАЊЕ ОТПАДА

Члан 71. Услови и начин прекограничног кретања отпада

- ❖ Прекогранично кретање отпада прати документација о кретању од места где је кретање почело до коначног одредишта у складу са националним и међународним стандардима и међународним прописима који се односе на прекогранични промет.
- ❖ Отпад за чији третман или одлагање на еколошки прихватљив и ефикасан начин нема техничких могућности и постројења у Републици Србији, извози се.
- ❖ Неопасан отпад се може увозити ради третмана под условом да постоји постројење за третман тог отпада.
- ❖ Забрањен је увоз отпада ради одлагања и искоришћења у енергетске сврхе у складу са овим законом.
- ❖ Забрањен је увоз опасног отпада, осим појединих врста које су потребне као секундарне сировине прерађивачкој индустрији у Републици Србији и могу се увозити на основу дозволе коју издаје министарство.

ЗАКОН О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Члан 72. Увоз, извоз и транзит отпада

- ❖ **Захтев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада подноси се у складу са законом.**
- ❖ **За свако прекогранично кретање отпада, уз захтев за издавање дозволе, министарству се подноси документација која садржи нарочито:**
  - 1) уговор закључен између увозника и извозника;**
  - 2) општу и посебну документацију која се подноси уз захтев у складу са посебним прописом;**
  - 3) друге доказе и документацију у складу са овим законом и законом којим се уређује заштита животне средине.**
- ❖ **За прекогранично кретање отпада подносилац захтева обезбеђује одговарајућу финансијску гаранцију и полису осигурања или други облик осигурања зависно од захтева државе увоза или транзита, у износу који је потребан за трошкове третмана отпада, као и за трошкове санације у случају удеса.**
- ❖ **Извозник, односно увозник је дужан да до 31. марта текуће године достави министарству податке о извршеном извозу, односно увозу отпада за претходну годину.**

ЗАКОН О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Члан 72. Увоз, извоз и транзит отпада

❖ Влада ближе прописује:

- 1) листу опасног отпада чији је увоз забрањен;
- 2) листу опасног отпада који се може увозити;
- 3) листу опасног отпада чији је извоз и транзит дозвољен;
- 4) листу неопасног отпада чији је увоз, извоз и транзит дозвољен;
- 5) листу неопасног отпада за који се не издаје дозвола, са документацијом која прати прекогранично кретање;
- 6) садржину, изглед и упутство за попуњавање Обавештења о прекограничном кретању отпада;
- 7) садржину, изглед и упутство за попуњавање Документа о прекограничном кретању отпада.

ЗАКОН О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Члан 73. Забрана прекограничног кретања отпада

- ❖ **Забрањено је прекогранично кретање отпада ако:**
  - 1) све земље које учествују нису обавештене;**
  - 2) све земље које учествују нису издале дозволу;**
  - 3) издата дозвола представља фалсификат или је прибављена преваром;**
  - 4) се врши супротно издатој дозволи;**
  - 5) се врши намерно одлагање отпада супротно одредбама овог закона и општим принципима међународног законодавства о заштити животне средине.**
- ❖ **Ако прекогранично кретање отпада за које је издата дозвола не може да се изврши у складу са одредбама овог закона, односно ако се у року од 90 дана од дана доласка отпада на одредиште у земљи увоза не може наћи решење за одлагање отпада на еколошки прихватљив начин, земља која извози отпад дужна је да обезбеди враћање отпада, о трошку извозника.**

Уредба о листама отпада за прекогранично кретање

- ❖ Листу IA - Опасан отпад чине:
  - 1) Листа опасног отпада чији је увоз забрањен;
  - 2) Листа опасног отпада који се може увозити;
  - 3) Листа опасног отпада чији је извоз и транзит дозвољен.
- ❖ Листу IIB - Неопасан отпад чини Листа неопасног отпада чији је увоз, извоз и транзит дозвољен
- ❖ Прописан је садржај, изглед и упутство за попуњавање Обавештења (Нотификације) и Документа о прекограничном кретању отпада
- ❖ Документа која у прекограничном промету прате опасан отпад који се може увозити и опасан отпад чији је извоз и транзит дозвољен су: одговарајућа дозвола надлежног министарства, Обавештење и Документ о прекограничном кретању
- ❖ Документа која у прекограничном промету прате неопасан отпад чији је увоз и извоз дозвољен су: одговарајућа дозвола надлежног министарства и Документ који прати прекогранично кретање неопасног отпада

Уредба о листи неопасног отпада за који се не издаје дозвола

- ❖ За прекогранично кретање неопасног отпада не издаје се дозвола за:
  - увоз и извоз отпадака од алуминијума (Листа IIВ-1 и Листа IIВ-2 Уредбе),
  - транзит неопасног отпада (Листа IIВ-3 Уредбе),
  - неопасан отпад количине до 25 кг и намењен је за лабораторијске сврхе.
- ❖ Прописан је образац Документа који прати прекогранично кретање неопасног отпада (ДППКНО)
- ❖ Документа која у прекограничном промету прате неопасан отпад за који се не издаје дозвола су:
  1. Документ који прати прекогранично кретање неопасног отпада,
  2. Копија уговора између лица које организује прекогранично кретање неопасног отпада и/или примаоца отпада, ради третмана,
  3. Потврда пријаве прекограничног кретања неопасног отпада надлежним органима држава које су укључене у прекогранично кретање неопасног отпада,
  4. Друга документација коју захтева надлежни орган држава које су укључене у прекогранично кретање неопасног отпада.

Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада

- ❖ Каталог отпада је збирна листа неопасног и опасног отпада према којој се врши разврставање отпада у двадесет група у зависности од места настанка и порекла, дат је у Прилогу 1. овог правилника.

Члан 11. Правилника

- ❖ За прекогранично кретање отпада извештај о испитивању отпада садржи податке из Обрасца 1. овог правилника и податке о класификацији отпада за увоз, извоз и транзит отпада из Обрасца 2.
- ❖ Испитивање отпада и издавање извештаја о испитивању отпада врше стручне организације које су од стране министарства овлашћене за узорковање и карактеризацију према обиму испитивања за која су акредитована.

ПОСТУПАЊЕ ЦАРИНСКИХ ОРГАНА У КОНТРОЛИ ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРОМЕТА ОТПАДА

- ❖ Приликом давања одобрења за стављање робе у одговарајући царински поступак (увоз, извоз, транзит), царински орган проверава да ли су уз ЈЦИ приложени дозвола издата од стране надлежног министарства и остала законом прописана документа и да ли подаци из документације одговарају подацима из ЈЦИ и стварном стању робе
- ❖ Подаци о броју и датуму издавања дозволе надлежног министарства у рубрику 44 ЈЦИ уписују се са шифром У34
- ❖ Царина у Документу о прекограничном кретању отпада попуњава и оверава рубрике бр. 20 и 21 при увозу и извозу, односно рубрику бр. 22 при транзиту опасног отпада
- ❖ У случају утврђивања неправилности (нпр. ако уз ЈЦИ нису приложена одговарајућа документа, ако подаци наведени у ЈЦИ не одговарају подацима наведеним у пратећој документацији или ако стварно стање робе не одговара подацима наведеним у пратећој документацији) царински орган прекида царински поступак и роба се привремено задржава

ПОСТУПАЊЕ ЦАРИНСКИХ ОРГАНА У КОНТРОЛИ ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРОМЕТА ОТПАДА

- ❖ Царински орган нема овлашћење да врши идентификацију отпада, нити да одузима отпад због непријављивања или недостатка обавезних докумената која прате отпад. Када открије случајеве могућег отпада (непријављеног или без пратеће документације) царински орган позива инспектора за заштиту животне средине ради преузимања активности из његове надлежности (члан 85. став 1. тачка 8) Закона о управљању отпадом) који је, у складу са чланом 86. Закона о управљању отпадом, једини овлашћен да забрани или одобри увоз, извоз односно транзит
- ❖ Број и датум записника или решења надлежног инспектора, којим се прописују мере за поступање са робом која је предмет контроле, у рубрику 44 ЈЦИ уписују се са шифром У67

УВОЗ КОРИШЋЕНЕ РОБЕ

- ❖ Уредбом о листама отпада за прекогранично кретање, садржини и изгледу докумената који прате прекогранично кретање отпада са упутствима за њихово попуњавање, у *Листи IA – Опасан отпад чији је увоз забрањен*, под ознаком отпада A4-19 00000 00000 обухваћена је коришћена роба која се увози у великим количинама, чије збрињавање као отпада, када роби прође рок употребе, није могуће на начин усаглашен са захтевима заштите животне средине.
- ❖ Увоз коришћене опреме намењен даљој продаји или сервисима за поправку није дозвољен.
- ❖ Коришћену опрему, као што су: коришћене пољопривредне, грађевинске, рударске, дрвопрерађивачке и друге машине и коришћена техничка роба (електрични и електронски склопови, аудио и видео уређаји, кућни мали и велики апарати, рачунарски, комуникациони и телекомуникациони уређаји и остали електрични и електронски уређаји), која је технички исправна и функционална, привредни субјекти могу увозити без дозволе надлежног министарства само за сопствене потребе, као основно средство за рад, односно за познатог купца коме ће та опрема служити као основно средство за рад.

УВОЗ КОРИШЋЕНЕ РОБЕ

- ❖ Увозник на граничном прелазу, приликом пријављивања робе - коришћене опреме, прилаже изјаву о увозу коришћене опреме, којом изјављује под моралном, материјалном и кривичном одговорношћу да врши увоз коришћене опреме у стању техничке функционалности и исправности и за познатог крајњег корисника - власника.
- ❖ У рубрику 44 ЈЦИ обавезно се уноси шифара 106 са деловодним бројем и датумом изјаве као и ПИБ број крајњег корисника предметне опреме.
- ❖ Уз ЈЦИ потребно је доставити и следећа документа:
  - Изјаву крајњег корисника (власника) о намени увоза коришћене опреме, тј. Изјаву да ће се предметна роба користити као опрема ради обављања његове основне делатности и
  - Извод из Регистра привредних субјеката за корисника (власника) предметне коришћене опреме, како би се утврдила делатност крајњег корисника - власника предметне робе.
- ❖ Уколико у изводу из Регистра привредних субјеката није децидно наведена основна, односно претежна делатност крајњег корисника - власника, може се прихватити писани докуменат предузећа којим се означава делатност власника а у форми званичне "Одлуке преузећа".

УВОЗ КОРИШЋЕНЕ РОБЕ

- ❖ Увоз коришћених резервних делова за путничка и теретна возила и коришћених пнеуматских гума и точкова намењених даљој продаји или сервисима за поправку возила није дозвољен, јер нису намењени за производњу као секундарна сировина.
- ❖ Коришћени резервни делови за путничка и теретна возила и коришћене пнеуматске гуме и точкови могу се увозити без дозволе надлежног министарства само за сопствене потребе, ради замене на постојећем возилу, уз прилагање саобраћајне дозволе предметног возила и изјаве о намени увоза.
- ❖ Увоз истрошених пнеуматских гума за даљу продају није дозвољен.
- ❖ Истрошене пнеуматске гуме, под ознаком отпада В3-89 В3140 GK020, наведене су у *Листи ИВ – Неопасан отпад* Уредбе о листама отпада за прекогранично кретање, садржини и изгледу докумената који прате прекогранично кретање отпада са упутствима за њихово попуњавање, и могу се увозити само за потребе протектирница уз дозволу надлежног министарства.

УВОЗ КОРИШЋЕНЕ РОБЕ

- ❖ Коришћена одећа, без дозволе надлежног министарства, може се увозити као половна гардероба ако је иста класификована, дезинфикована и у квалитету екстра или квалитета нивоа 1. (половна одећа скоро иста као нова).
- ❖ Увоз коришћене обуће није дозвољен, јер се иста не може дезинфиковати и довести до екстра квалитета, те се сматра отпадом и као таква се не може увозити у Републику Србију ради даље продаје, као ни у хуманитарне сврхе.

ПОСЛЕДИЦЕ ИЗБЕГАВАЊА ПРИМЕНЕ ПРОПИСА

Казнене одредбе предвиђене у случајевима вршења увоза, извоза или транзита отпада супротно одредбама Закона о управљању отпадом:

Привредни преступ (казне за привредне субјекте и одговорна лица у њима):

- ❖ Новчане казне (члан 88. Закона) и
- ❖ Изрицање заштитних мера (члан 89. Закона): привредном субјекту мера забране обављања делатности и одговорном лицу мера забране обављања дужности у трајању до десет година, као и мера одузимања предмета који су употребљени или намењени за извршење привредног преступа

Казнене одредбе предвиђене Кривичним закоником :

Глава 24. - "Кривична дела против животне средине", члан 266.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

Марија Митковић

Министарство финансија

Управа царина

Сектор за тарифске послове

**Одељење за ТАРИС, инструменте царинске
и спољнотрговинске заштите, порезе и акцизе**

mitkovicm@carina.rs

www.carina.rs

